ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΝ ΝΕΩΝ ΤΗΣ Ε.Ρ.Ε. ΑΘΗΝΩΝ

ΤΗΝ ΠΑΡΕΛΘΟΥΣΑΝ Δευτέραν εἰς τὸ θέατρον «Κεντρικὸν» τῶν Ἀθηνῶν ἐπραγματοποιήθη ἡ πρώτη συγκέντρωσις τῶν Νέων τῆς ΕΡΕ. Πρὸς τοὺς συγκεντρωθέντας — οἱ ὁποῖοι ἀνήρχοντο εἰς 5.000 περίπου — ὡμίλησεν ὁ τέως ἀντιπρόεδρος τῆς κυβερνήσεως κ. Παν. Κανελλόπουλος. Ὁ λόγος του ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Ἀγαπητοὶ φίλοι,

ΕΧΩ βαθύτατα συγκινηθῆ ἀπὸ τὴν ὑποδοχὴν τὴν ὁποίαν μοῦ ἐπεφυλάξατε. Τὸ ὑψηλὸν πάθος καὶ ὁ ἐνθουσιασμός σας μὲ φέρουν εἰς δύσκολον θέσιν. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ συγκρατηθῶ, νὰ μὴ σᾶς μιμηθῶ ἀμέσως εἰς τὸν τόνον τοῦ ὑψηλοῦ πάθους, ποὺ σᾶς διέπει, καὶ νὰ τοποθετησω τὸν λόγον μου εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς νηφαλιότητος.

Θὰ ἤθελα νὰ θέσω τὸ ἀκόλουθον ἐρώτημα: Τί ζητεῖ ὁ νέος ἀπὸ τὴν πολιτείαν, ἀπὸ τὸ κράτος; Ἴσως ἀπορήσετε διὰ τὸ δικαίωμα, ποὺ δίδω εἰς τὸν ἑαυτόμου, νὰ θέση τὸ ἐρώτημα τοῦτο. Ἔχω πρὸ πολλοῦ ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὸ βιολογικὸν καθεστὼς τῆς νεότητος. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γνωρίζω, τί ζητεῖ ὁ νέος ἀπὸ τὸ κράτος; Σᾶς παρακαλῶ νὰ πιστεύσετε ὅτι δὲν ἔπαυσα ποτὲ νὰ ζῶ μέσα μου ἐκεῖνον τὸν ἑαυτόν μου, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε κάποτε νέος. Καὶ δὲν ἔπαυσα, ἐπίσης, νὰ παρακολουθῶ μὲ προσοχὴν τὸ πνεῦμα τῶν νέων, τῆς νεολαίας ποὺ διαδέχεται κάθε τόσο ἡ μία τὴν ἄλλην. Ἔτσι νομίζω, ὅτι ἔχω τὴν δυνατότητα νὰ δώσω ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα ποὺ ἔθεσα προηγουμένως.

Ἀλλὰ πρὶν δώσω τὴν ἀπάντησιν, πρέπει νὰ θέσω ἕνα ἄλλο ἐρώτημα: Τί εἶναι ὁ νέος; Περιπίπτουν εἰς λάθος ὅσοι λέγουν, ὅτι ὁ νέος εἶναι μόνον τὸ μέλλον, ἡ ἐλπιζτοῦ μέλλοντος. Ὅπως ἐμεῖς ποὺ ἐπαύσαμεν νὰ εἴμεθα νέοι, εἴμεθα ταυτοχρόνως τὸ παρόν, ἀλλὰ καὶ τὸ παρελθόν, ἔτσι καὶ ἐσεῖς, οἱ νέοι, δὲν εἶσθε μόνον τὸ μέλλον, ἀλλὰ εἶσθε ταυτοχρόνως καὶ τὸ παρόν. Εἰς τὸ παρὸν συναντώμεθα ἀκριβῶς σεῖς καὶ ἐμεῖς. Ὑπάρχει, ὅμως, ἡ ἑξῆς διαφορά: ἐνῶ τὸ ἰδικόν μας παρὸν εἶναι γεμάτον παρελθόν, τὸ ἰδικόν σας εἶναι γεμάτο μέλλον. Ἰδεολογικῶς καὶ θεωρητικῶς ἐνδιαφερόμεθα καὶ ἐμεῖς ὄχι μόνον διὰ τὸ παρόν, μὲ τὸ ὁποῖον εἴμεθα βιολογικῶς συνδεδεμένοι, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ μέλλον. Σεῖς, ὅμως, ἔχετε ἰδεολογικὸν καὶ βιολογικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὸ μέλλον, ὅπως ἀκριβῶς διὰ τὸ παρόν. Αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη σας δύναμις. Μέσα σας σημειοῦται ἡ αὐτόματος συναίρεσις τῶν φάσεων ἐκείνων τῆς Ἱστορίας ποὺ ἀναπτύσσονται τὴν στιγμὴν αὐτὴν καὶ ποὺ θὰ ἀναπτυχθοῦν αὔριον καὶ μεθαύριον. Δι' αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ ἀκούεσθε. Σημαίνει τοῦτο, ὅτι πρέπει καὶ νὰ εἰσακούεσθε; Πρέπει, τάχα, νὰ εἰσακούεσθε εἰς πᾶν ὅ,τι ζητεῖτε ἀπὸ τὸ κράτος καί, μέσω τοῦ κράτους, ποὺ τὸ ἐνσαρκώνει ἑκάστοτε ἡ κυβέρνησις, ἀπὸ τὴν κοινωνίαν ποὺ εἶναι κάπως ἀόριστος καὶ ἀσύλληπτος;

Διατὶ οἱ νέοι δὲν ἀποτελοῦν μᾶζαν ἀδιάλυτον καὶ ἀδιαίρετον

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἁπλῆ. Δὲν ἠμπορῶ νὰ εἴπω οὔτε ναί, οὔτε ὄχι. Οἱ νέοι δὲν ἀποτελοῦν μᾶζαν ἀδιάλυτον καὶ ἀδιαίρετον. Ἀλλοίμονον ἐὰν ἀποτελοῦσαν μᾶζαν! Ἡ νεολαία, μάλιστα, εἶναι κατ' ἐξοχὴν διαφοροποιημένη. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι κατ' ἀρχὴν καὶ κατὰ κανόνα περισσότερον προσωπικότης ὡς ἔφηβος καὶ ὡς νέος παρὰ ἀργότερα. Ἡ ζωή, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ ρουτίνα ἰσοπεδώνει πολλὰ πράγματα ποὺ ζοῦσαν προηγουμένως μέσα μας, ὅταν εἴμεθα ἀκόμη νέοι. Ὁ κάθε νέος ἔχει, λοιπόν, ἔντονον ἰδικήν του ἀτομικότητα. Θέλει, ζητεῖ, σκέπτεται καὶ ὀνειρεύεται μὲ τρόπον πολὺ ἀτομικόν. Δὲν εἶναι, ἑπομένως, δυνατὸν νὰ εἴπωμεν, ὅτι πρέπει νὰ εἰσακούωνται, εἰς τοὺς πόθους καὶ τὰ αἰτήματά των, ὅλοι οἱ νέοι, δηλαδὴ ὁ καθένας καὶ ὅλοι ἀνεξαιρέτως. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἔντονον ἀτομικότητα, ποὺ χαρακτηρίζει κάθε νέον, ἡ σκοπιά του ποικίλλει καὶ ἀνάλογα μὲ τὴν τοποθέτησίν του. Ἄλλος εἶναι σπουδαστὴς καὶ ἄλλος ἐργάζεται ἤδη μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια. Ὑπάρχουν καὶ πολλοί, οἱ ὁποῖοι, μετὰ τὴν ἐφηβείαν ἢ μᾶλλον εἰς τὰ ὅρια μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ὡριμότητος, ζοῦν ψυχικῶς καὶ πρακτικῶς εἰς ἕνα καθεστὼς ἄδηλον. Οὔτε σπουδάζουν, οὔτε ἐργάζονται. Ἀγωνιοῦν καὶ προσδοκοῦν. Αὐτὸ συμβαίνει ἐν μέρει μὲ ὅλους,, ἄρα καὶ μὲ τοὺς σπουδαστὰς καὶ τοὺς ἐργαζομένους. Τὰ αἰτήματά των ἀρχίζουν, λοιπόν, ἀπὸ κάτι τὸ συγκεκριμένον — ἀπὸ ἕνα φοιτητικὸν π.χ. αἴτημα — καὶ φθάνουν εἰς τὸ ἄπειρον, ἀγκαλιάζουν τὸ πᾶν. Πῶς νὰ παρακολουθήση τὸ κράτος τοὺς νέους εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ βήματα καὶ βλέμματα;

Κατ' ἀρχὴν εἶναι ὁ νέος — καὶ αὐτὸ εἶναι φυσικὸν καὶ ὑγιὲς — ἐπαναστατικός. Θέλει κάποιαν ἀλλαγήν, μικρὰν ἢ μεγάλην, συλλήπτην ἢ ἀσύλληπτον. Ὁ κίνδυνος δὲν ἔγκειται εἰς τὸ σημεῖον αὐτό. Ὅ,τι εἶναι φυσικὸν δὲν ἀποτελεῖ κίνδυνον. Ἐπικίνδυνον εἶναι, ὅταν ὁ νέος ζητῆ τὴν ἀλλαγὴν τῶν πάντων. Ὅταν ζητῆ κανεὶς νὰ ἀλλάξη τὸ πᾶν, φθάνει εἰς τὸ μηδέν. Καὶ ἐνῶ πιστεύει, ὅτι κατακτᾶ μίαν ἀπολύτως νέαν ἀλήθειαν, μίαν ἄγνωστον μέχρι τῆς ὥρας αὐτῆς πραγματικότητα, εὑρίσκεται ξαφνικὰ μπροστὰ εἰς τὸ κενόν. Μπροστά του ὑπάρχει τὸ βάραθρον, ὁ γκρεμός.

Ἡ ριζικὴ ἀλλαγή, τὴν ὁποίαν διδάσκει ὁ κομμουνισμός, σημαίνει ἄρά γε τὸν κίνδυνον αὐτόν; Οὔτε ἡ θεωρία, οὔτε ἡ Ἱστορία μοῦ ἐπιτρέπει νὰ εἴπω ναί. Ὁ κομμουνισμὸς δὲν εἶναι γκρεμός. Ἡ Ρωσία, ὡς Σοβιετικὴ Ἕνωσις, δὲν ἔχει διόλου γκρεμισθῆ. Ἀντιθέτως, μάλιστα, σημειώνει βήματα προόδου, καὶ ἀνόδου ποὺ εἶναι μεγάλα. Χωρίς, ὅμως, νὰ ἐξετάσωμεν κἄν τὴν ἰδιότυπον καὶ γνωστὴν εἰς ὅλους σας ἱστορικὴν καὶ γεωγραφικὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους, τὸ ὁποῖον, ἐὰν ἐπεκράτει ὁ κομμουνισμός, θὰ ἐκρημνίζετο πράγματι εἰς τὸ πέραν τῶν βορείων συνόρων μας ἠπειρωτικὸν βάθος, ἔχομεν πολλοὺς ἄλλους λόγους ποὺ μᾶς ἐπιβάλλουν νὰ ἀντιταχθῶμεν εἰς τὴν ἐπικράτησιν τοῦ κομμουνισμοῦ.

Ὅταν, πρὸ τριάκοντα ἐτῶν, ἐδίδασκα εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, εἶχα κάποιαν δυσκολίαν εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ κομμουνισμοῦ, τοῦ Μαρξισμοῦ. Ἡ ἰδέα τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας — τῆς πνευματικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς — εἶχεν ὑποστῆ τότε κάποιαν κάμψιν εἰς τὴν συνείδησιν πολλῶν νέων, ὄχι μόνον ἐκείνων ποὺ ἔκλιναν πρὸς τὸν κομμουνισμόν, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἄλλων. Παρὰ ταῦτα, ἐπέμενα εἰς τὴν ἔξαρσιν τῆς ἰδέας τῆς ἐλευθερίας. Ἐπέμενα, ὅμως, μὲ θεωρητικοὺς συλλογισμούς, τοὺς ὁποίους πολλοὶ νέοι δὲν ἐθεώρουν ἐπαρκεῖς. Σήμερα τὰ πράγματα ἔχουν ἀλλάξει. Ἡ ἴδια ἡ ἱστορία ἦλθε καὶ ἐτόνωσε τὴν ἀξίαν τῶν συλλογισμῶν, οἱ ὁποῖοι ἐφαίνοντο τότε ἀμφίβολοι.

Διατὶ ἡ ἐξάπλωσις τοῦ κομμουνισμοῦ ὑπῆρξεν ὁ τάφος τοῦ Μαρξισμοῦ

ΔΥΟ ἦσαν ἄλλοτε τὰ μεγάλα ἐπιχειρήματα τοῦ Μαρξισμοῦ τὰ ὁποῖα καθιστοῦσαν ἀμφίβολον τὴν ἀξίαν τῶν συλλογισμῶν μου. Ὁ Μαρξισμός, δηλαδὴ ὁ κομμουνισμός, ἔλεγε τότε: Ναὶ μὲν ζητῶ τὴν θυσίαν τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας ὑπὲ τὴν ἐφθαρμένην πατροπαράδοτον μορφή της, δηλαδὴ τὴν κατάργησιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου καὶ ἀντιλόγου, ἀλλὰ τί ζητῶ πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἑνὸς σπουδαιοτέρου σκοπού. Διὰ τοὺς κομμουνισμοῦ, τοῦ σοβιετικοῦ συστήματος τοῦ μονοκομματικοῦ κράτους, αἴρεται ὁ ἀγὼν τῶν τάξεων καί, αἰρουμένου τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ διὰ τῆς νίκης τοῦ προλεταριάτου, αἴρονται αὐτομάτως καὶ αἱ ἀντιθέσεις μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, δεδομένου ὅτι, πηγὴ τῶν ἀντιθέσεων αὐτῶν, εἶναι ἡ ἀστικὴ τάξις, ἡ κεφαλαιοκρατία. Ἔτσι, μὲ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ κομμουνισμοῦ θὰ ἐκλείψη, εἰς τὸ χῶρον τῶν σοσιαλιστικῶν κοινωνιῶν καὶ κρατῶν, ὁ κίνδυνος πολέμου. Σήμερον δὲν δικαιοῦται πδέον νὰ ἐπαναλάβη ὁ κομμουνιστὴς τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἀνάγεται εἰς τὸν Μὰρξ καὶ τὸν Ἔνγκελς, εἰς τὴν Ρόζα Λούξεμπουργκ καὶ τὸν Λένιν. Δὲν θέλω κἂν νὰ ἐπικαλεσθῶ, εἰς ἀντίκρουσιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ αὐτοῦ, τὸ γεγονὸς τῶν φοβερῶν καὶ τραγικώτατα αἱματηρῶν σκηνῶν ποὺ ἐχαρακτήρισαν τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν τοῦ κομμουνισμοῦ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν Ρωσίαν, μετὰ τὸ 1922 καὶ κυριως μετὰ τὸ 1931. Ὁ κομμουνιστὴς θὰ μοῦ ἔδιδε τὴν ἀπάντησιν, ὅτι ὅσα συνέβησαν τότε πρέπει νὰ ἀποδοθοῦν εἰς παιδικὰς ἀσθενείας τοῦ καθεστῶτος ἢ εἰς τὸ «τέρας» ποὺ ὀνομάζετο Ἰωσὴφ Στάλιν καὶ πού, ὡστόσο, ἐπὶ τριάντα ὁλόκληρα χρόνια εἶχον οἱ κομμουνισταὶ ὅλου τοῦ κόσμου συνηθίσει νὰ προσκυνοῦν ὡς ἀλάθητον ἡγέτην, ὡς ἐπίγειον θεόν! Ἂς παραμερίσω, λοιπόν, τὸ μέγα τοῦτο μελανὸν σημεῖον, τὸ ὁποῖον πάντως εἰς οὐδεμίαν φιλελευθέραν δημοκρατίαν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναφανῆ, καὶ ἂς ἔλθω εἰς τὴν κατάστασιν, ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ σήμερον εἰς τὸν κομμουνιστικὸν κόσμον. Ἡ ἐξάπλωσις τοῦ κομμουνισμοῦ εἰς τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῆς ὑφηλίου ὑπῆρξε μὲν μεγάλη πολιτικὴ ἐπιτυχία τῆς Μόσχας (συνδεδεμένη, βέβαια, μὲ πολλὰ λάθη τῶν ἡγετῶν τοῦ δυτικοῦ κόσμου), ἀλλὰ ταύτοχρόνως, ὑπῆρξε καὶ ὁ τάφος τοῦ σπουδαιοτέρου ἐπιχειρήματος, τὸ ὁποῖον προέβαλλεν ἄλλοτε ὁ Μαρξισμὸς ἔναντι τῶν ἰδεολόγων τῆς ἐλευθερίας. Ἀφοῦ ἐξηπλώθη ὁ κομμουνισμὸς εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ὑφηλίου, ἀπεκαλύφθη, τὸ θεωρητικὸν ψεῦδος τοῦ Μαρξισμοῦ. Συγκεκριμένως ἀπεκαλύφθη, ὅτι δὲν αἴρονται εἰς τὸν κομμουνιστικὸν κόσμον αἱ ἀντιθέσεις μεταξὺ ἐθνῶν καὶ κρατῶν. Πιθανὸν νὰ συμφιλιωθῆ αὔριον πρὸς στιγμὴν πάλιν ἡ Μόσχα μὲ τὸ Πεκῖνον. Αὐτὸ ὅμως, δὲν θὰ ἔχη πλέον σημασίαν. Τὸ μέγα ἐπιχείρημα τοῦ Μαρξισμοῦ ἔπεσεν. Ἡ σημερινὴ ἀντίθεσις μεταξὺ Σοβιετικῆς Ἑνώσεως καὶ Κίνας ἀπεκάλυψε τὸ θεωρητικὸν ψεῦδος. Καὶ πρωτοπόρος εἰς τὴν ἀποκάλυψιν αὐτοῦ ἀνεδείχθη, ἤδη ἀπὸ τοῦ 1948, ὁ στρατάρχης Τίτο, μία ἀπὸ τὰς σπουδαιοτέρας φυσιογνωμίας τοῦ αἰῶνος μας.

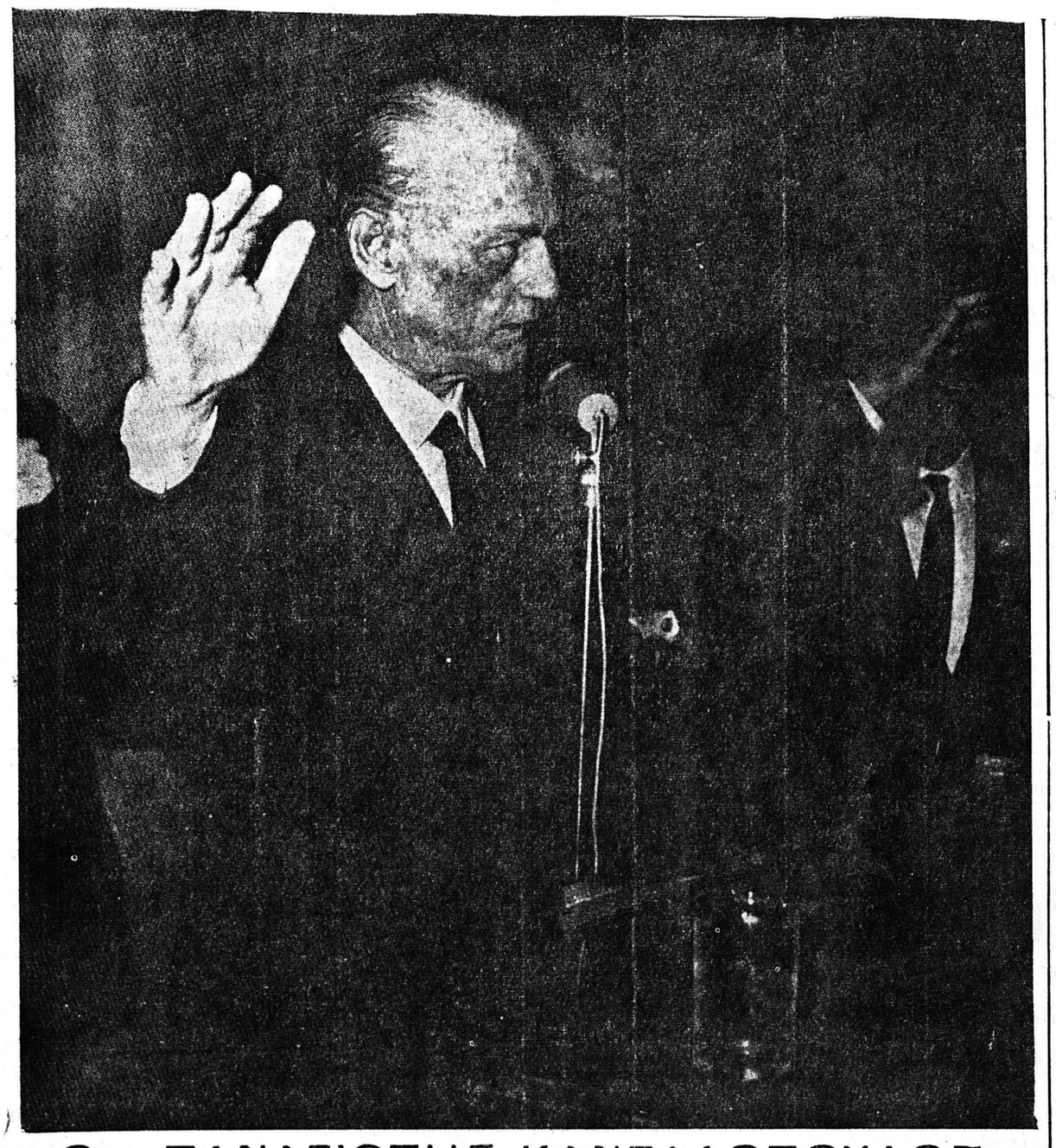

Ο κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

(ὁμιλῶν εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν νέων τῆς Ε.Ρ.Ε. Ἀθηνῶν εἰς τὸ θέατρον «Κεντρικὸν»)

Διατὶ ἡ κοινωνικὴ Δικαιοσύνη ἐπιτυγχάνεται κάλλιστα εἰς τὰς Δημοκρατίας

ΑΛΛΑ καὶ τὸ δεύτερον μέγα ἐπιχείρημα τοῦ Μαρξισμοῦ ἔπεσεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας. Ποῖον ἦτο τὸ δεύτερον; Ὁ Μαρξισμὸς ἔλεγε: Ναὶ μὲν ζητῶ τὴν θυσίαν τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας καὶ ἀπαιτῶ νὰ μὴ ὑπάρχη ἀντίλογος, δηλαδὴ νὰ ἀνασταλῆ ἐπὶ πενῆντα ἢ καὶ πεντακόσια χρόνια ἡ λειτουργία τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ συνειδήσεως, ἀλλὰ τὸ ζητῶ διὰ νὰ φθάσω ἐκεῖ, ὅπου ἡ φιλελευθέρα δημοκρατία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φθάση, εἰς τὴν ἄρσιν τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας, εἰς τὴν κοινωνίαν ποὺ θὰ βασίζεται ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς δικαιοσύνης.

Τὸ ἐπιχείρημα αὐτὸ δὲν θέλω κἂν νὰ ἰσχυρισθῶ, ὅτι τὸ ἀνέτρεψεν ἡ ἴδια ἡ κομμουνιστικὴ κοινωνία, ὅπου θὰ ἠδύνατο κανεὶς νὰ ἀνεύρη νέας μορφὰς ἀδικίας. Τὸ ἀνέτρεψε — καὶ τοῦτο εἶναι σημαντικώτερον — ἡ ἱστορία τῶν φιλελευθέρων δημοκρατιῶν, ἡ ὁποία ἀπέδειξε, μὲ κτυπητὰ θαυμαστὰ παραδείγματα ὡρισμένας σκανδιναυϊκὰς χώρας, ὅτι ἡ ἄρσις τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας εἶναι κάλλιστα δυνατὸν νὰ ἐπιδιωχθῆ καὶ νὰ ἐπιτευχθῆ, χωρὶς νὰ θυσιασθῆ οὔτε τὸ μικρότερον δακτυλάκι τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας. Εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς δημοκρατίας ἐσημειώθησαν βήματα πρὸς τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην, ἀλλὰ φαινόμενα, ὅπως τὸ τῆς Σουηδίας, ἀποτελοῦν ἰδιαιτέρως κτυπητὴν ἀπόδειξιν, ὅτι ψεύδονται ὅσοι κηρύσσουν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδικημένους τὴν ἀνάγκην νὰ παύσουν νὰ σκέπτωνται καὶ νὰ ὁμιλοῦν ἐλεύθερα διὰ νὰ ἐξαγοράσουν μὲ τὴν θυσίαν τοῦ ἠθικοῦ ἀνθρωπισμοῦ των τὴν ὑλικὴν εὐημερίαν. Ὑλικῶς εὐημεροῦν, μάλιστα, κατὰ τὸ μέγιστον ποσοστόν των οἱ ἐργάται καὶ εἰς αὐτὰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ὅπου — παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι ἐπικρατεῖ ὁ καπιταλισμὸς καὶ ὑπάρχει ἀκόμη, ὑπὸ πολλὰς ἠθικὰς μορφάς, κοινωνικὴ ἀδικία — ὁ μισθωτὸς, ὁ ἐργάτης, κατὰ κανόνα, διαθέτει τὰ βασικὰ ὑλικὰ ὀγεθὰ (ἀκόμη καὶ ἰδιωτικὸν αὐτοκίνητον) ποὺ συνιστοῦν τὴν σχετικὴν εὐημερίαν τοῦ ἀνθρώπου.

Διατί, λοιπόν, πρέπει νὰ ἀνασταλῆ ἡ ἐλευθέρα ἀναπνοὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ ὑπαχθῆ οὗτος εἰς τὴν ὁλοκληρωτικὴν πειθαρχίαν τοῦ σοβιετικοῦ συστήματος, ἀφοῦ ἡ προοπτικὴ τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης ὑπάρχει ἐξ ἴσου εἰς τὰκομμουνιστικὰ καὶ τὰ φιλελεύθερα καθεστῶτα;

Ἄλλοτε, λοιπόν, ὅταν ἐδίδασκα ἀκόμη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὴν Πάντειον Σχολήν, ἦτο ἴσως κάπως δικαιολογημένον νὰ εἶναι ὡρισμένοι ἰδεολόγοι νέοι σκεπτικοὶ ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου καὶ τῆς συνειδήσεως, ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς δημοκρατίας, θεωροῦντες βαρύνοντα περισσότερον τὰ δύο ἐπιχειρήματα τοῦ Μαρξισμοῦ, τὰ ὁποῖα ἐμφανίσθησαν πρὸ ὀλίγου.

Σήμερα ὁ σκεπτικισμὸς αὐτὸς δὲν εἶναι πλέον νοητὸς καὶ ἐπιτετραμμένος. Πρῶτον, ἡ ἑνότης τῶν ἐθνῶν δὲν ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ κομμουνισμοῦ. Καὶ δεύτερον, ἡ κοινωνικὴ δικαιοσύνη ἐπιτυγχάνεται κάλλιστα καὶ ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς δημοκρατίας ποὺ ἀφήνει ἐλεύθερον τὸν λόγον καὶ τὸν ἀντίλογον.

Διατὶ ἡ Κυβέρνησις Καραμανλῆ δὲν ἐξεπλήρωσεν ὅλας τὰς προσδοκίας τῶν νέων

ΚΑΙ ἂς ἔλθωμεν τώρα — βλέπω, ὅτι ἀδημονεῖτε νὰ φθάσω καὶ εἰς τὰ ἰδιαιτέρως ἐπίκαιρα ποὺ εἶναι φυσικόν, εἰς προεκλογικὴν περίοδον, νὰ σᾶς συγκινοῦν, ἀλλὰ ποὺ σεις, ὡς νέοι, πρέπει νὰ τὰ θεμελιώσετε μέσα σας ἐπὶ θεωρητικῶν συλλογισμῶν διὰ νὰ ἀπαντᾶτε εἰς τοὺς ἰδεολογικῶς κατηρτισμένους κομμουνιστὰς εἰς τὰ προαύλια τῶν ἀνωτάτων σχολῶν ἢ ὁπουδήποτε ἀλλοῦ — ἂς ἔλθωμεν, λέγω, εἰς τὴν ἑλληνικὴν πολιτικὴν πραγματικότητα. Καὶ θέτω τὸ ἐρώτημα: Εἶναι δυνατὸν ἡ ἑλληνικὴ νεολαία νὰ εἰπῆ — συνδυάζουσα τὴν ἀπαντησίν της μὲ ὅσα προσδοκᾶ ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ μὲ τὴν προοπτικὴν μιᾶς δικαιοτέρας κοινωνίας — ὅτι ἐδώσαμεν εἰς τοὺς νέους, ὡς κράτος, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ὅσα ἐζήτουν καὶ ἔπρεπε νὰ τοὺς δώσωμεν;

(Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἕνας νέος ἐφώναξε: Ναί, μᾶς τὰ ἐδώσατε! Ὁ κ. Κανελλόπουλος, στρέψας τὰ μάτια του πρὸς τὸν νέον αὐτόν, εἶπε, προκαλέσας ὑδέλλαν χειροκροτημάτων καὶ ζητωκραυγῶν):

—Ὄχι, κύριε! Δὲν ἐδώσαμεν εἰς τοὺς νέους τῆς Ἑλλάδος ὅσα ζητοῦν καὶ προσδοκοῦν. Καὶ δὲν τὸ ἐπράξαμεν, διότι δὲν ἔπρεπε καὶ δὲν ἦτο ἀκόμη ἐπιτετραμμένον, ἐκθέτοντες εἰς κίνδυνον τὰς βάσεις τῆς οἰκονομίας καὶ τὰ πλαισια τῆς ἐθνικῆς ζωῆς, νὰ δώσωμεν ὅλα ὅσα δικαίως ζητοῦν καὶ ἐναγωνίως ἀναμένουν οἱ νέοι. Ἐδημιουργήσαμεν, ὅμως, τὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν βαθμιαίαν ἐκπλήρωσιν τῶν προσδοκιῶν τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας.

Ναί, ἀγαπητοὶ φίλοι, αὐτὸ ἀκριβῶς ὑπῆρξε τὸ μέγα ἔργον τοῦ Κωνσταντίνου Καραμανλῆ: αἱ προϋποθέσεις! Ἐδημιούργησε, ἐντὸς ὀκτὼ ἐτῶν, τὰς προϋποθέσεις, αἱ ὁποῖαι συνιστοῦν πλέον διὰ τοὺς νέους τῆς Ἑλλάδος ἀφετηρίας ἑνὸς ἀσυγκρίτως καλυτέρου καὶ σταθεροῦ μέλλοντος. Μὲ τὰς ριζικῶς νέας προϋποθέσεις, τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν ἡ ὀκταετία τοῦ Καραμανλῆ εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομίας, τῆς τεχνικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς ὀργανώσεως, θὰ ἀνοίξουν βαθμιαίως ὅλοι οἱ δρόμοι διὰ νὰ προχωρήσουν οἱ νέοι τῆς Ἑλλάδος ἐκεῖ ὅπου ἡ ἐργατικότης καὶ ἡ ἱκανότης των θὰ ἀξιοποιηθῆ.

Ἡ χώρα μας εἶχεν εἰς τὸ παρελθὸν μεγάλους πολιτικούς. Δὲν θὰ μνημονεύσω ὀνόματα, διότι ἐπιθυμῶ νὰ θεωρηθῶ ὑπονοῶν καὶ ἐκείνους, πρὸς τοὺς ὁποίους στρέφεται ἡ μνήμη ὡρισμένου τμήματος Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους τοὺς ὁποίους τιμᾶ ἡ καρδία ἄλλου τμήματος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Καὶ ἐπετέλεσαν ὡρισμένοι πολιτικοὶ ἄνδρες σπουδαῖα πράγματα ἢ ἔλαμψαν μὲ τὴν ἠθικήν των προσωπικότητα. Μεγάλα ἐθνικὰ γεγονότα συνδέοντα μὲ τὴν Ἱστορικὴν πρωτοβουλίαν πολιτικῶν ἀνδρῶν τοῦ παρελθόντος.

Πέραν, μάλιστα, τῆς πρωτοβουλίας των εἰς ὥρας ἱστορικῶς κρισίμους διὰ τὸ Ἔθνος, ἐσημείωσαν τινὲς ἐξ αὐτῶν, μὲ τὰ ἔργα των, καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν καὶ ὀργάνωσιν τοῦ κράτους καὶ τοῦ ἔθνους βήματα σημαντικά. Οὐδεὶς, ὅμως — εἴτε εἰς τὸν 19ον αἰῶνα, εἴτε καὶ κατὰ τὰς πρώτας δεκαετίας τοῦ ἰδικοῦ μας αἰῶνος — μετέβαλε ριζικῶς, συστηματικῶς καὶ εἰς ὅλην αὐτῶν τὴν ἔκτασιν τὰς οἰκονομικὰς καὶ τεχνικὰς προϋποθέσεις τῆς ἐθνικῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Οὐδεὶς ἔπραξεν ὅ,τι ἐπὶ ὀκταετίαν ἐπεχείρησε καὶ ἐν πολλοῖς κατώρθωσε νὰ πράξη καὶ ὅ,τι μὲ τὴν ψῆφον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, θὰ συνεχίση μετὰ τὴν 3ην Νοεμβρίου νὰ πραγματοποιῆ ὁ Καραμανλῆς. Εἴτε διότι δὲν τὸ ἐπέτρεπαν αἱ ἱστορικαὶ περιστάσεις, εἴτε διότι ἡ ἐποχή, ὡς συνάρτησις καὶ τῆς τεχνικῆς, ἦταν διάφορος, εἴτε τέλος οὐδεὶς πολοιότερος πολιτικὸς εἶχε τὴν τύχην νὰ μείνη ὀκτὼ χρόνια συνέχεια εἰς τὴν ἐξουσίαν, ὅ,τι ἐπεχείρησε καὶ ἐπέτυχεν ὁ Καραμανλῆς δὲν εἶχε γίνει προηγουμένως ἀπὸ κανέναν ἄλλον.

Διατὶ ὁ κ. Καραμανλῆς παρέμεινεν ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη εἰς τὴν ἐξουσίαν

Ο ΟΤΙ ἔμεινεν ὁ Καραμανλῆς ὀκτὼ χρόνια εἰς τὴν ἐξουσίαν πρέπει, τάχα, νὰ ἀποδοθῆ μόνον εἰς τὴν τύχην; Ὁ παράγων «Τύχη» εἶναι , βέβαια, ἀπαραίτητος. Δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν γεγονὸς ἢ πρᾶξις ποὺ νὰ μὴν ὀφείλεται ἐν μέρει καὶ εἰς τὸν παράγοντα αὐτόν. Εἰς κάθε νίκην καὶ εἰς κάθε ἧτταν συνέβαλε καὶ ἡ τύχη. Ἀλλὰ ἐνῶ στιγμιαῖα συμβάντα μὲ κοσμοϊστορικὰς συνεπείας — εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποδοθοῦν σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν σύμπτωσιν καὶ τὴν τύχην, εἰς τὸν παράγοντα, τὸν ὁποῖον, ὁ Ἀριστοτέλης ὀνομάζει «τὸ αὐτόματον», παρατεταμέναι καταστάσεις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὀφείλονται παρὰ μόνον ἐλάχιστα εἰς τὴν τύχην. Δὲν εἶναι λοιπόν, κατὰ κύριον λόγον ἡ τύχη ποὺ ἐκράτησε τὸν Καραμανλῆ ὀκτὼ χρόνια εἰς τὴν κυβέρνησιν τῆς χώρας. Ὅταν, πρὸ ὀκτὼ ἀκριβῶς ἐτῶν ἐδημιουργήθη, διὰ τοῦ θανάτου τοῦ στρατάρχου Παπάγου, τὸ μέγα κενὸν εἰς τὴν ἡγεσίαν τῆς παρατάξεως, ἡ ὁποία ὠνομάζετο Ἑλληνικὸς Συναγερμός, ἡ ἀνάληψις τῆς ἡγεσίας ὑπὸ τοῦ Καραμανλῆ ἦτο κάπως συνδεδεμένη καὶ μὲ τὴν καλήν του τύχην.

Ἀπὸ τότε, ὅμως, ἕως σήμερα ἔδρασε, τάχα, μόνον ἢ κυρίως ἡ τύχη ὑπὲρ αὐτοῦ; Βεβαίως, ὄχι! Ἔδρασεν ὁ ἴδιος, πραγματοποιήσας ὅσα ἐπραγματοποίησεν, ἔδρασε τρεῖς φορὲς ὁ Ἑλληνικὸς λαος, ἀναδείξας αὐτὸν κυβερνήτην τῆς χώρας διὰ τῆς ψήφου του. Ὁ Ἑλληνικὸς Συναγερμὸς ἦτο παράταξις, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἀείμνηστος Παπάγος εἶχε προσκαλέσει καὶ ἐντάξει καὶ πολλὰ στελέχη προερχόμενα ἀπὸ τὸν πολιτικὸν κόσμον, μὲ τὸν ὁποῖον δὲν εἶχε παλαιοὺς δεσμούς.

Ὁ Καραμανλῆς, ἱδρύσας τὴν ΕΡΕ, διηύρυνεν ἀκόμη περισσότερον τὴν παράταξιν. Καὶ αὐτὸ ἦτο ὀρθόν, ἀναγκαῖον, καὶ ἐπετέλεσε μεγάλην ἐπιτυχίαν. Ἔπρεπεν ἡ ΕΡΕ, νὰ βασισθῆ